

**Aktualizace analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let
na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015**

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor sociálních věcí, oddělení sociální práce, leden 2016

Mgr. Markéta Brebtová

Bc. Dalila Mochalová

OBSAH:

Úvod.....	3
Pěstouni na přechodnou dobu zařazení do evidence KÚ LK ke dni 31. 12. 2015	4
Mapa rozmístění pěstounů na přechodnou dobu v Libereckém kraji.....	5
Pěstounská péče a poručnická péče s osobní péčí ke dni 31. 12. 2015	6
Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na území Libereckého kraje.....	7
Mapa rozmístění ZDVOP v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015.....	8
Dětské centrum na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015.....	9
Mapa umístění Dětského centra Liberec v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015	9
Domovy pro osoby se zdravotním postižením na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015	10
Mapa rozmístění domovů pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015	10
Školská zařízení na území Libereckého kraje a jejich obsazenost ke dni 31. 12. 2015	11
Mapa rozmístění školských zařízení v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015	12
Souhrnné informace o pobytových zařízeních pro děti do 18 let na území Libereckého kraje.....	13
Souhrnné informace o pěstounské péči, pěstounské péči na přechodnou dobu a poručnické péči v Libereckém kraji.....	13
Souhrnná mapa rozmístění zařízení a pěstounů na př. dobu v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015	14
Závěr	15
Graf č. 1 Pěstounská péče na přechodnou dobu v Libereckém kraji.....	15
Graf č. 2 Školská zařízení v Libereckém kraji	17
Graf č. 3 Podíl jednotlivých typů pobytových zařízení na péči o děti do 18 let v Libereckém kraji	18
Graf č. 4 Děti umístěné v náhradní rodinné péči a v ústavní péči v Libereckém kraji.....	18
Graf . č 5 Procentuální využití naplněné kapacity sledovaných zařízení dětmi z Libereckého kraje.....	19
Seznam zkratek.....	21

Úvod

Krajský úřad Libereckého kraje na základě zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, plní úkoly v oblasti ochrany práv dětí, zejména na jejich právo žít ve své rodině. Pokud není život dítěte trvale nebo dočasně ve vlastní rodině z vážných důvodů možný, je úkolem sociálně-právní ochrany dětí zabezpečit pro takové dítě náhradní rodinné prostředí. Náhradní rodičovství má vždy přednost před ústavní péčí.

Krajský úřad Libereckého kraje si spolu s Poradním sborem pro sociálně-právní ochranu dětí Libereckého kraje (dále jen poradní sbor) vytýčil jako hlavní cíl vytvářet podmínky pro podporu náhradního rodičovství a transformaci péče o děti umístěné mimo vlastní rodinu. Pro tyto účely poradní sbor pověřil pracovníky, vykonávající sociálně-právní ochranu dětí Krajského úřadu Libereckého kraje, shromážděním potřebných údajů, a to ve spolupráci s dalšími subjekty, vypracováním analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje. Sledovaná data jsou pravidelně jednou za 6 měsíců aktualizována, vždy k 30. 6. a 31. 12. kalendářního roku, za účelem mapování jejich vývoje. Analýza pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje (dále jen analýza) ke dni 30. 6. 2013 a 31. 12. 2013 byla zveřejněna ve společném dokumentu, následující aktualizace jsou již v samostatných dokumentech. Analýza i její aktualizace jsou veřejně dostupné na webových stránkách oddělení sociální práce Krajského úřadu Libereckého kraje (<http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1966/dokumenty-a-analyzy>).

Předkládaná aktualizace analýzy k 31. 12. 2015 mapuje všechna pobytová zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje včetně dvou domovů pro osoby se zdravotním postižením, které také poskytují své služby této cílové skupině dětí. Trvale je součástí analýzy grafická část, která daleko lépe znázorňuje zastoupení jednotlivých typů zařízení na území Libereckého kraje a také velmi přehledně mapuje vývoj sledované problematiky.

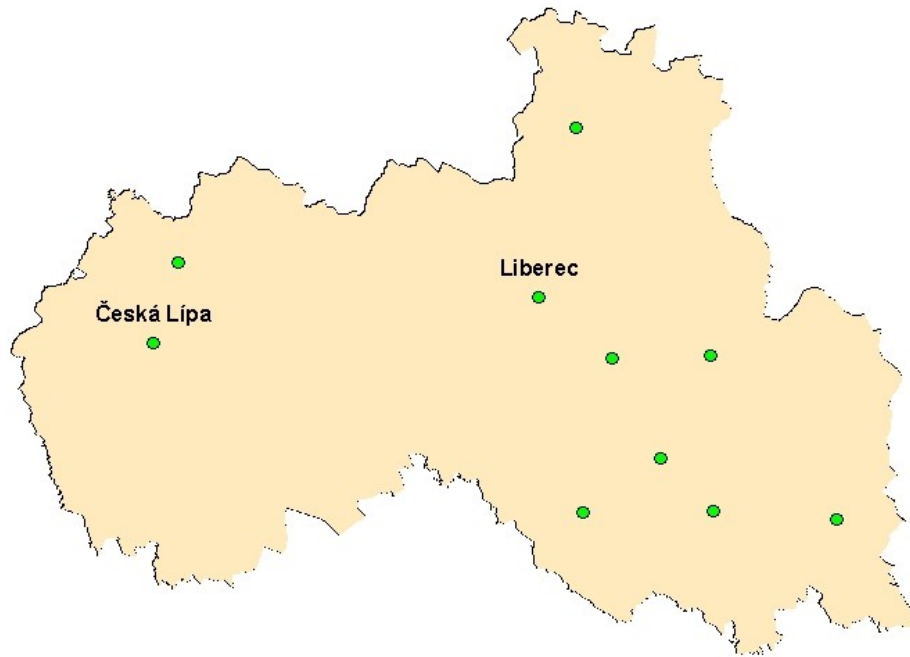
Nově je do analýzy zařazen souhrnný počet nezletilých dětí s trvalým pobytem na území Libereckého kraje, které jsou v pěstounské nebo poručnické péči. Jedná se o statistické údaje obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a to v rozsahu, který nemonitoruje ani statistický výkaz MPSV.

Statistické údaje analyzované od roku 2013 jsou podkladem pro práci pracovní Skupiny pro vyhledávání náhradních rodičů Krajského úřadu Libereckého kraje, která v rámci podpory náhradního rodičovství realizuje kampaň Mít domov a rodinu (<http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/nahradni-rodinna-pece/kampan-mit-domov-a-rodinu-samozrejmost-nebo-vzacnost>).

Pěstouni na přechodnou dobu zařazení do evidence KÚ LK ke dni 31. 12. 2015

příslušný ORP	počet pěstounů na přechodnou dobu	minimální kapacita k 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v PPnPD ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v PPnPD ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
Jablonec n.N.	3	3	2	1	50 %
Tanvald	1	1	1	1	100 %
Česká Lípa	4	4	3	3	100 %
Semily	1	1	1	1	100 %
Liberec	7	7	6	5	83 %
Jilemnice	2	2	0	0	10 %
Železný Brod	1	1	1	1	100 %
Nový Bor	1	1	0	0	0 %
Turnov	3	3	1	0	0 %
Frydlant	1	1	1	1	100 %
celkem	24	24	16	13	81 %

**Mapa rozmístění pěstounů na přechodnou dobu v Libereckém kraji
ke dni 31. 12. 2015**

Pěstounská péče a poručnická péče s osobní péčí ke dni 31. 12. 2015

Pěstounská péče je jednou z forem individuální náhradní rodinné péče. Dítě je svěřeno do pěstounské péče za účelem zajištění výchovy v rodinném prostředí, když nemůže zůstat dočasně nebo trvale ve své původní rodině.

Do péče poručníka se dítě svěřuje v případě, že rodiče dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti nebo byl pozastaven výkon jejich rodičovské zodpovědnosti či nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu.

O svěřením dítěte do těchto forem péče a o jejich zrušení vždy rozhoduje soud. Oba typy péče trvají do doby, než se upraví podmínky v původní rodině dítěte, nebo do 18 let věku dítěte.

Příbuzenskou péčí se rozumí svěřením nezletilého dítěte do péče příbuzné osoby v rámci rodiny (i širší rodiny) nebo do péče partnera rodiče či prarodiče. Nepříbuzenskou péčí se rozumí svěřením nezletilého dítěte do péče osoby, která je vedena v evidenci žadatelů vhodných stát se pěstouny prostřednictvím krajského úřadu.

příslušný ORP	počet dětí v příbuzenské pěstounské péči (i předpěstounské) ke dni 31. 12. 2015	počet dětí v nepříbuzenské pěstounské péči (i předpěstounské) ke dni 31. 12. 2015	počet dětí v příbuzenské péči poručníka s osobní péčí ke dni 31. 12. 2015	počet dětí v nepříbuzenské péči poručníka s osobní péčí ke dni 31. 12. 2015
Česká Lípa	89	16	9	2
Frydlant	22	14	10	2
Jablonec nad Nisou	62	32	2	4
Jilemnice	16	6	1	1
Liberec	105	22	27	3
Nový Bor	30	18	0	5
Semily	25	3	0	0
Tanvald	33	18	2	0
Turnov	19	15	4	5
Železný Brod	20	6	0	2
celkem	421	150	55	24

**Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na území Libereckého kraje
ke dni 31. 12. 2015**

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
ZDVOP Hvězdička Jablonné v Podj.	16	15	10	67 %
ZDVOP Paprsek Liberec	28	28	24	86 %
FOD Praha Klokánek Brniště	8	0	0	0 %
celkem	52	43	34	79 %

Mapa rozmístění ZDVOP v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015

Dětské centrum na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
DC Sluníčko Liberec	22	22	19	86 %
celkem	22	22	19	86 %

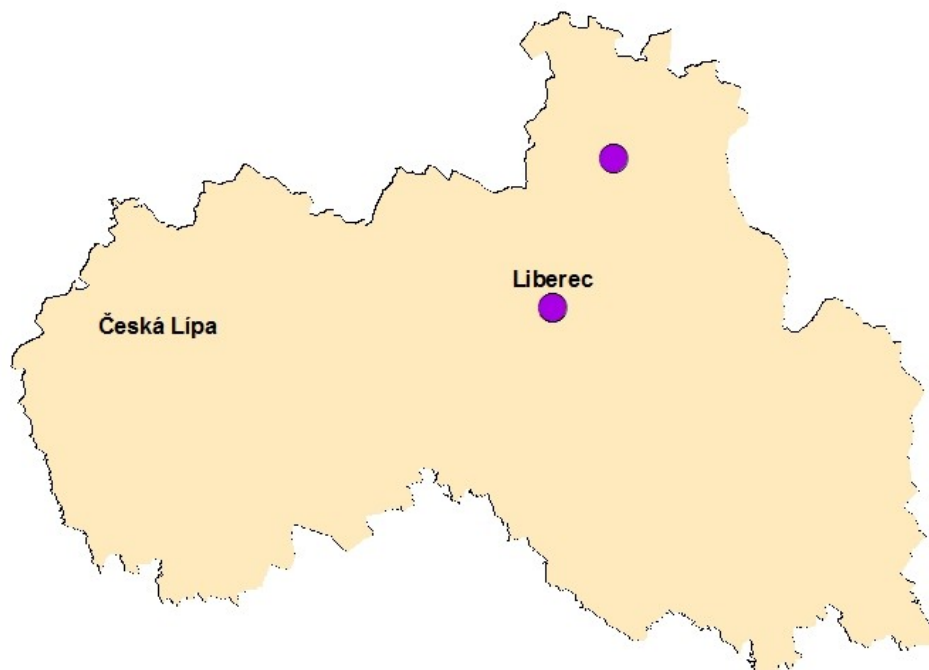
Mapa umístění Dětského centra Liberec v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015

Domovy pro osoby se zdravotním postižením na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
Jedličkův ústav, příspěvková organizace Liberec	59	12	8	67 %
Domov Raspenava, příspěvková organizace	29	16	10	63 %
celkem	88	28	18	64 %

Mapa rozmístění domovů pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015

Školská zařízení na území Libereckého kraje a jejich obsazenost ke dni 31. 12. 2015

Dětský diagnostický ústav

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
DDÚ Liberec	48	43	24	56 %

Středisko výchovné péče

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
SVP ČÁP Liberec	8	6	5	83 %

Dětské domovy

název	kapacita	počet umístěných dětí ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
DD Liberec*	8	-	-	-
DD Česká Lípa	24	20	9	45 %
DD Dubá	40	33	8	24 %
DD Frýdlant	32	28	27	96 %
DD Jablonec nad Nisou	22	21	20	95 %
DD Jablonné v Podještědí	48	48	36	75 %
DD Krompach	48	44	30	68 %
DD Semily	16	16	13	81 %

*DD Liberec byl od 1. 1. 2016 zrušen, proto nejsou uváděny stavy k 31. 12. 2015

Dětský domov se školou

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
DDŠ Hamr na Jezeře	48	50	30	60 %

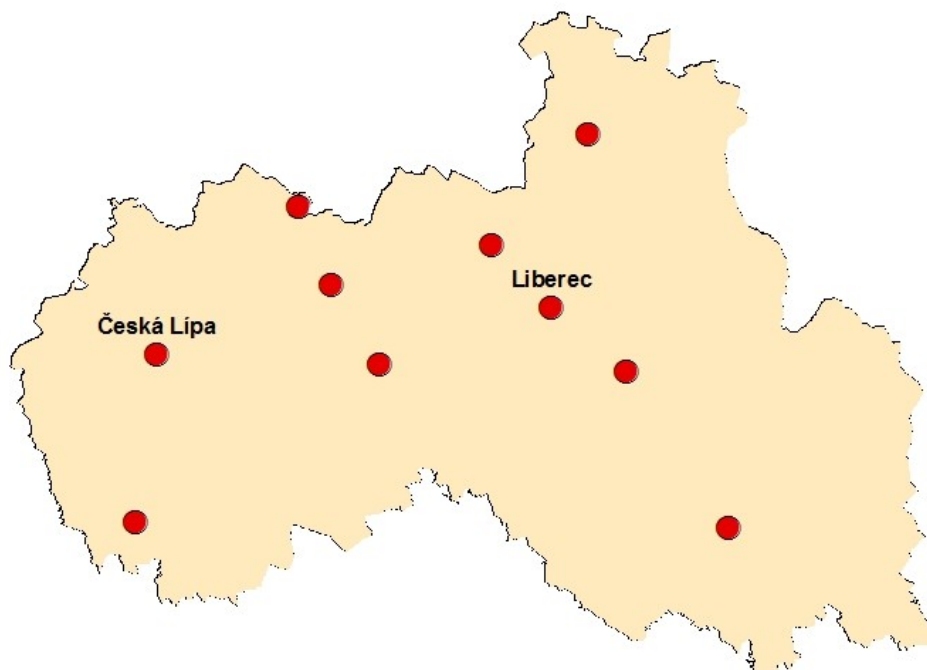
Výchovný ústav, dětský domov se školou

název	kapacita	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v zařízení ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
VÚ a DDS Chrastava	36	37	13	35 %

Školská zařízení na území Libereckého kraje celkem

	kapacita	počet umístěných dětí v zařízeních ke dni 31. 12. 2015	počet umístěných dětí v zařízeních ke dni 31. 12. 2015 z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
celkem	378	346	215	62 %

Mapa rozmístění školských zařízení v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015

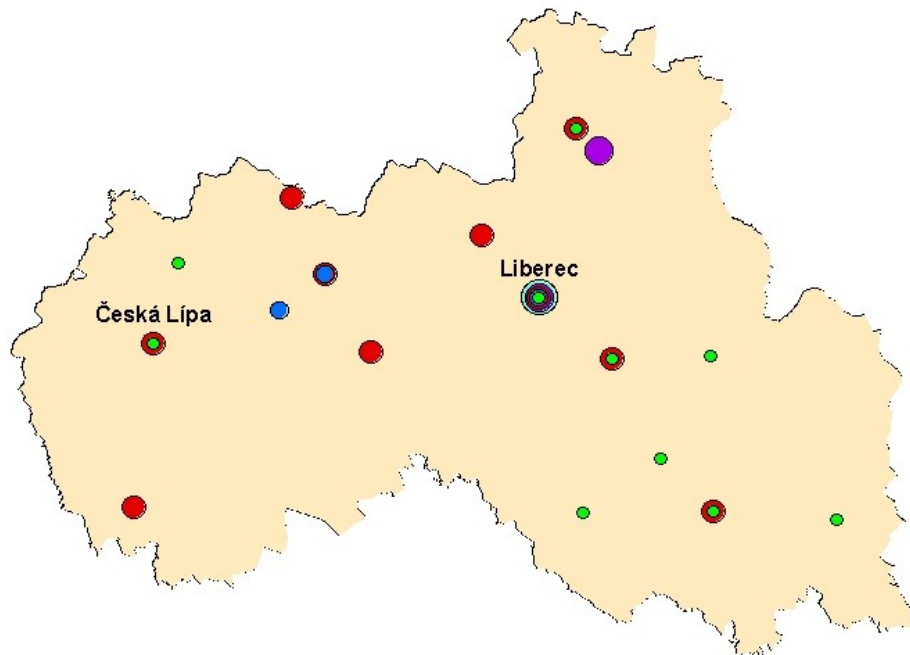
Souhrnné informace o pobytových zařízeních pro děti do 18 let na území Libereckého kraje

typ péče	celková minimální kapacita na území Libereckého kraje ke dni 31. 12. 2015	využití kapacity ke dni 31. 12. 2015	využití kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje	% využití naplněné kapacity ke dni 31. 12. 2015 dětmi z Libereckého kraje
ZDVOP	52	43	34	79 %
DC	22	22	19	86 %
školská zařízení	378	346	215	62 %
DOZP	88	28	18	64 %
celkem	540	439	286	65 %

Souhrnné informace o pěstounské péči, pěstounské péči na přechodnou dobu a poručnické péči v Libereckém kraji

typ péče	počet dětí
pěstounská péče na přechodnou dobu	16
příbuzenská pěstounská péče (i předpěstounská)	421
nepříbuzenská pěstounská péče (i předpěstounské)	150
příbuzenská péče poručníka s osobní péčí	55
nepříbuzenská péče poručníka s osobní péčí	24
celkem	666

Souhrnná mapa rozmístění zařízení a pěstounů na př. dobu v Libereckém kraji ke dni 31. 12. 2015

Legenda: PPnPD, Školská zařízení, ZDVOP, DOZP

Závěr

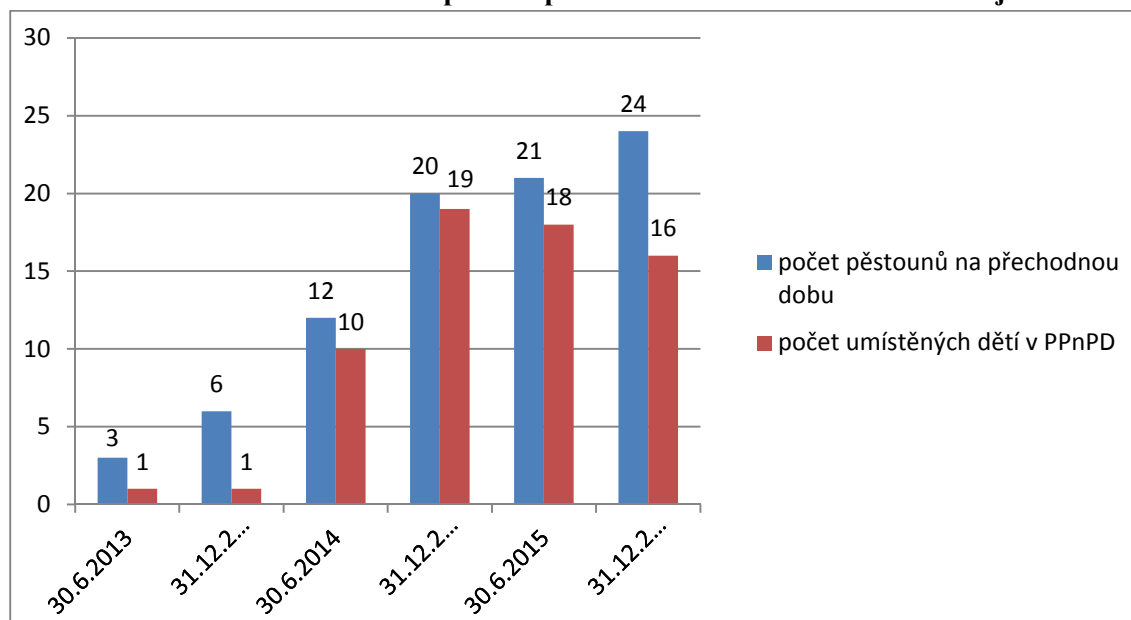
Od roku 2013 je pravidelně pololetně prováděna aktualizace Analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje. Komplexně je zmapována síť pobytových zařízení bez rozlišení zřizovatele. V rámci sledování potřebnosti byla analýza rozšířena o domovy pro osoby se zdravotním postižením a nyní ještě o počty dětí umístěné v pěstounské a poručnické péči s rozlišením na příbuzenskou a nepříbuzenskou.

Pěstounská péče na přechodnou dobu

Ve sledovaném období bylo přijato osm nových žádostí zájemců o zařazení do evidence osob vhodných stát se pěstouny na přechodnou dobu. Do této evidence byli zařazeni tři pěstouni na přechodnou dobu, ostatní žadatelé jsou v procesu odborného posuzování. Rozmístěním pěstounů na přechodnou dobu po celém Libereckém kraji je postupně vytvářena hustá síť této služby, díky které jsou děti umísťovány do náhradní péče v blízkosti své biologické rodiny.

Z grafu číslo 1 je patrný trvalý nárůst počtu pěstounů na přechodnou dobu i když už se nejedná o tak výrazné nárůsty jako tomu bylo v předchozích obdobích. Relativně nízký počet dětí svěřených k 31. 12. 2015 do této formy náhradní rodinné péče je „zavádějící“, protože snahou všech zainteresovaných je předat děti do trvalé rodinné péče před vánočními svátky.

Graf č. 1 Pěstounská péče na přechodnou dobu v Libereckém kraji

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Fond ohrožených dětí, provozovatel Klokánku v Brništi pozastavil činnost tohoto zařízení. Zbývající zařízení tak byla maximálně využívána. V zimních měsících jsou kapacity zařízení pro

děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) v Libereckém kraji využívány více než v letním období. Prozatím se aktuální kapacita ZDVOP v Libereckém kraji jeví jako dostatečná.

Ve sledovaném období nebyl do ZDVOP v Libereckém kraji umístěn žádný nezletilý cizinec bez doprovodu, jak se předpokládalo v minulém monitorovaném období.

Dětské centrum

Dětské centrum Sluníčko v Liberci je jediným dětským centrem na území Libereckého kraje. Zařízení je provozováno Statutárním městem Liberec a je financováno z rozpočtu města, ale přijímá děti z celého Libereckého kraje. Ve sledovaném období došlo k naplnění kapacity na 100%, přičemž se jedná z 86% o děti z Libereckého kraje.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

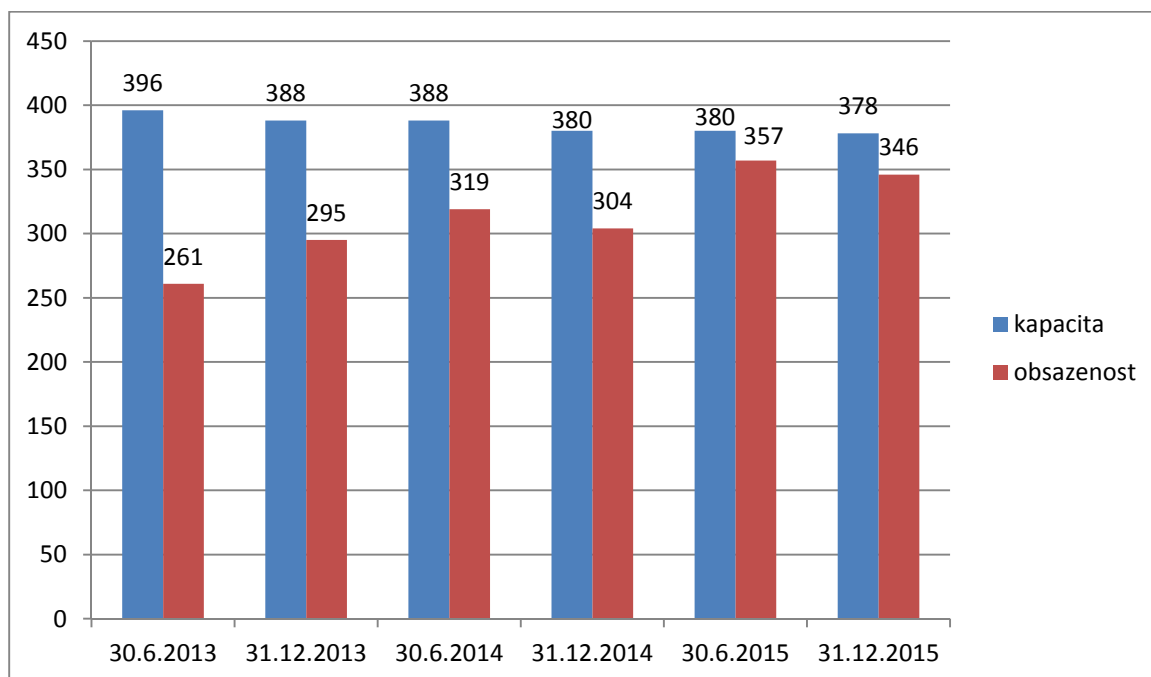
Celková kapacita domovů pro osoby se zdravotním postižením Liberec a Raspenava 88 míst je z 32% využívána nezletilými dětmi a z 20% nezletilými klienty z Libereckého kraje. Důvodem nízké obsazenosti nezletilými dětmi je širší cílová skupina, kterou tvoří i dospělí klienti.

Školská zařízení

Ve sledovaném období došlo ke snížení kapacity Dětského domova Jablonec nad Nisou z 32 na 22. Výchovný ústav a dětský domov se školou v Chrastavě ponechal svou celkovou kapacitu, avšak došlo ke změnám kapacit jednotlivých výchovných skupin dětského domova a výchovného ústavu. Ve školských zařízeních výchovného charakteru v Chrastavě a v Hamru na Jezeře jsou trvale od roku 2013 (kdy byla vytvořena první analýza pobytových zařízení pro děti do 18 let v Libereckém kraji) maximálně naplněny kapacity.

Ve sledovaném období došlo k mírnému snížení kapacit školských zařízení, což dokládá graf č. 2. Využívání kapacity těchto zařízení dětmi z Libereckého kraje dlouhodobě pozvolna stoupá, v minulém období se jednalo o 60% a v současnosti činí podíl již 62%.

Graf č. 2 Školská zařízení v Libereckém kraji

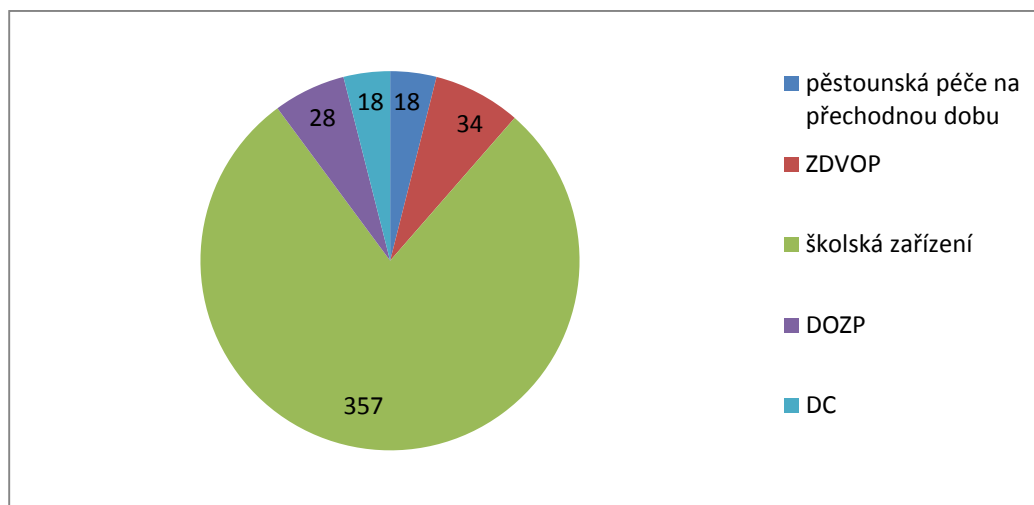

Shrnutí

V monitorovaném období od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015 došlo k několika změnám v hustotě sítě, kterou v Libereckém kraji tvoří zařízení pro dočasné umístění dětí mimo rodinu. Na Českolipsku byla pozastavena činnost Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Klokánek Brniště a o jeho obnovení zřizovatel stále jedná. Dále došlo ke snížení kapacity Dětského domova Jablonec nad Nisou a z legislativních důvodů byl zrušen Dětský domov při Dětském diagnostickém ústavu Liberec.

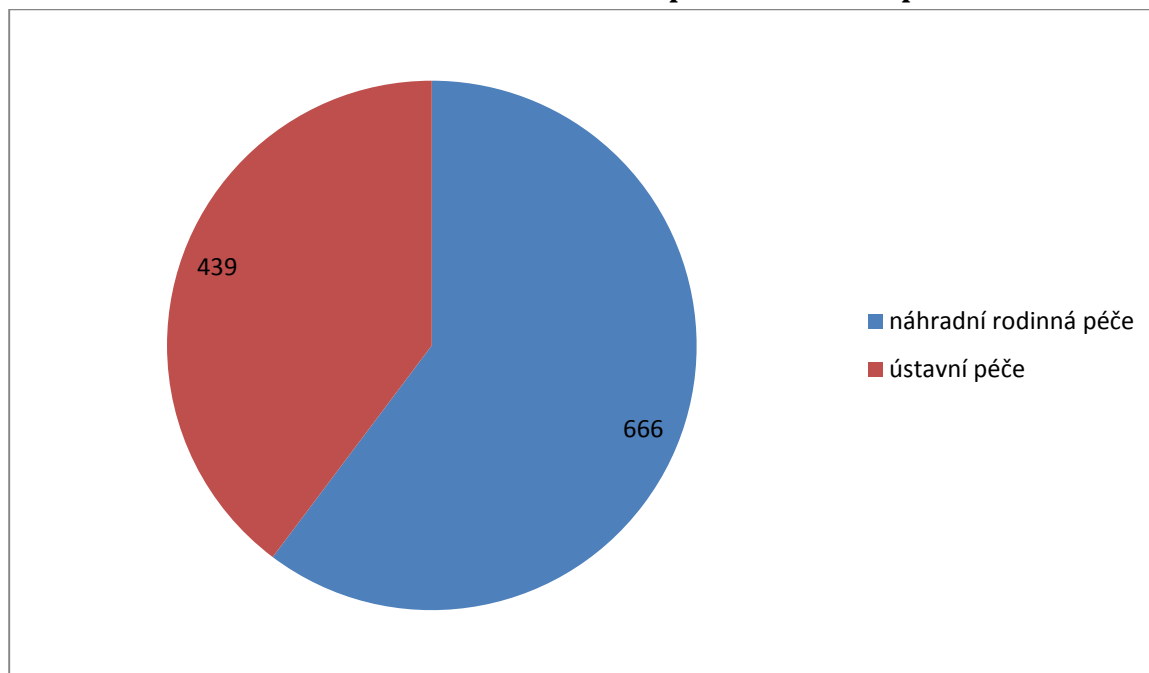
Největší podíl dětí umístěných mimo domov v Libereckém kraji, je stále ve školských zařízeních. Následují zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Přehledně je tato situace znázorněna v grafu č. 3.

Graf č. 3 Podíl jednotlivých typů pobytových zařízení na péči o děti do 18 let v Libereckém kraji

Díky nově analyzovaným údajům, můžeme také porovnat počty dětí umístěných v pobytových zařízeních a v náhradní rodinné péči. Celkem 666 dětí bylo ve sledovaném období umístěno v náhradní rodinné péči (pěstounské péči, pěstounské péči na přechodnou dobu a poručnické péči) a 439 dětí v ústavní péči (zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětském centru, dětském domově, dětském domově se školou, diagnostickém ústavu, výchovném ústavu, domově pro osoby se zdravotním postižením). Přehledněji toto srovnání znázorňuje graf č. 4

Graf č. 4 Děti umístěné v náhradní rodinné péči a v ústavní péči v Libereckém kraji

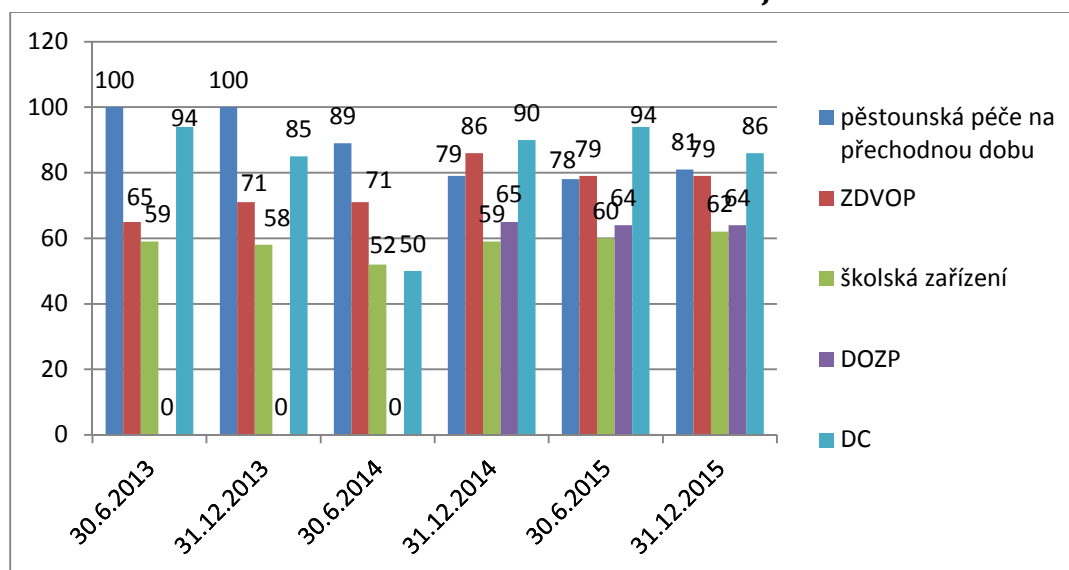

Procentuální obsazenost využití kapacity jednotlivých zařízení dětmi z Libereckého kraje

Analýza pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje od 1. 1. 2013 mapuje také procentuální obsazenost využití kapacity jednotlivých zařízení dětmi z Libereckého kraje. Institut trvalého bydliště je v dnešní době diskutabilním parametrem, protože mnoho rodičů se nezdržuje na svém administrativním bydlišti. Jinou situací je přestěhování rodičů, při kterém dochází také ke změně bydliště dětí, ty však původně žily v našem kraji a jsou zde umístěny do zařízení. Problematika trvalého bydliště je jedním ze dvou důvodů nižší obsazenosti školských zařízení dětmi z Libereckého kraje. Dětský diagnostický ústav Liberec přijímá děti nejen z Libereckého kraje, ale také z Ústeckého kraje. Před účinností nového občanského zákoníku byly děti z Ústeckého kraje umisťovány do školských zařízení v Libereckém kraji, kde jsou doposud.

Naopak u zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc dochází postupně k tomu, že kapacita je naplňována zejména dětmi z Libereckého kraje. Vývoj tohoto sledovaného parametru je znázorněn v grafu č. 5.

Graf . č 5 Procentuální využití naplněné kapacity sledovaných zařízení dětmi z Libereckého kraje

Na základě výše uvedených shrnutí si dovoluujeme zformulovat následující doporučení:

- Pokračovat v pravidelném aktualizování analýzy pobytových zařízení a využití jejich kapacity jednou za 6 měsíců, vždy k 30. 6. a 31. 12. kalendářního roku za účelem sledování naplněnosti a potřeby zařízení v Libereckém kraji.
- Zveřejnit Aktualizaci analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje na webu Libereckého kraje, v sekci oddělení sociální práce.
- Zaslát tuto Aktualizaci analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje odboru školství, mládeže, tělovýchovy a sportu KÚ LK a odboru sociálních věcí, oddělení rozvoje a financování sociálních služeb KÚ LK k dalšímu využití.

- *Seznámit s obsahem Aktualizace analýzy pobytových zařízení pro děti do 18 let na území Libereckého kraje k 31. 12. 2015 členy Poradního sboru pro sociálně-právní ochranu dětí Libereckého kraje a pracovní Skupiny pro vyhledávání náhradních rodičů KÚ LK.*

Aktualizace analýzy byla zpracována ke dni 31. 12. 2015.

Mgr. Markéta Brebtová

Bc. Dalila Mochalová

Seznam zkratek

DC - dětské centrum

DD - dětský domov

DDŠ - dětský domov se školou

DDÚ - dětský diagnostický ústav

DOZP - domov pro osoby se zdravotním postižením

FOD - Fond ohrožených dětí

KÚ LK - Krajský úřad Libereckého kraje

LK - Liberecký kraj

ORP - obec s rozšířenou působností

PP - pěstounská péče

PoP - poručnická péče

PPnPD - pěstounská péče na přechodnou dobu

SVP - středisko výchovné péče

VÚ - výchovný ústav

ZDVOP - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc